

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย
โดยการใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ

ผู้วิจัย

นางสาววินิตย์ ฉลาดแย้ม
รหัสนักศึกษา 571151321115

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ศูนย์กำแพงเพชร)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย
โดยการใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ

ผู้วิจัย

นางสาววินิตย์ ฉลาดแย้ม
รหัสนักศึกษา 571151321115

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต(ศูนย์กำแพงเพชร)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การพัฒนาและส่งเสริมทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ

ผู้วิจัย นางสาววินิตย์ ฉลาดแย้ม

ปีที่ทำวิจัย 2561

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายซึ่งกันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ทักษะคิดตลอดจนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูดซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน เพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นเข้าใจตน ได้ (จินตนา สุทธจินดา.2522:2) เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและสิ่งต่างๆ จากการได้เห็น ได้ฟัง การได้สัมผัส การลองผิดลองถูกการเร้า และการให้แรง เสริม เป็นสิ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการ ทางภาษาจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ได้ ดังนั้นการที่เด็กจะสามารถสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจนั้น ต้องอาศัยภาษา เพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นเข้าใจตนได้ ต้นติผลาชีวะ (2547: 143)

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์ เด็กมี

จำนวน นักเรียนทั้งหมด 15 คน มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม 6 หลัก และส่งเสริมทักษะ ทางวิชาการให้กับเด็ก ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กตลอดระยะเวลาที่ทำการ สอน พบว่าเด็กมีพฤติกรรม ไม่กล้าสนทนาโต้ตอบ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ต้องให้เน้นใกล้ๆ ครู เพื่อคอยกระตุ้นในการฟัง การพูด และการตอบคำถาม จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยจะทำการวิจัย โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพ 4 เรื่อง 1.เรื่อง รู้ไหม หนูชอบทำ อะไรกับพ่อ 2.รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับแม่ 3.เรื่องไปไหน หนูไปด้วย 4.หนูรู้นะ ไม่เล่นหอคอย ดำเนินกิจกรรม โดยครูนำหนังสือภาพให้เด็กดูและอ่านข้อความในหนังสือภาพแล้วให้เด็กอ่าน ตาม และต่อยอดให้เด็กกลับมาตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือภาพ โดยให้เด็กเล่า เรื่องราวของตนเองหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนและครูฟังในวันต่อไป เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่า เรื่องราวหรือประสบการณ์ของตนเองด้วยตนเอง และเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่กล้าพูดสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครูและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริม พัฒนาการ ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อ

การพัฒนาผู้เรียน ให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ทักษะ หรือกระบวนการ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี จะเป็นเรื่องราวที่ เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ที่เด็ก มีโอกาสใกล้ชิดหรือ ปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ จะไม่น่าเบื่อ เนื้อหา การทอจที่เกี่ยวของกับ ทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญ และจำเป็น สำหรับผู้เรียน เช่น ทักษะการ เคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี มีค่านิยม ที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น รักการเรียน รักธรรมชาติสิ่ง แวดล้อมและมี คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีหลากหลาย กิจกรรม เช่นการเล่านิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การสนทนา การอภิปราย การร้องเพลง การ พูดคำคล้องจอง การใช้ปริศนาคำทาย การใช้นิทานภาพ หรือสื่อประกอบการเล่านิทาน ซึ่ง กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟัง ได้พูดโต้ตอบ และแสดงความคิดเห็น อย่างอิสระ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษาดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อศึกษาผลของการจัดการประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการพูดให้กับเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือภาพ มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

- เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการพูดของเด็กปฐมวัยหลังได้รับกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียน ชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี จำนวน 15 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า เป็นเด็กนักเรียน ชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี จำนวน 15 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน จากเด็กนักเรียนทั้งหมด 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ส่งเสริมทักษะการพูดโดยเล่าเรื่องจาก หนังสือภาพ

ตัวแปรตาม. ทักษะการพูดของเด็ก

ระยะเวลาทำการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้า ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทำการทดลองเป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 10 – 15 นาที สัปดาห์ละ 4 ครั้ง เป็นเวลา 2 สัปดาห์

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพมีทักษะการพูดดีขึ้น

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียน ชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี จำนวน 5 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์
2. หนังสือภาพ หมายถึง หนังสือที่หนังสือภาพจำนวน 4 เรื่องได้แก่
 1. เรื่อง รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับแม่
 2. เรื่อง รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับพ่อ
 3. เรื่อง หนูรู้นะ ไม่เล่นหอค
 4. เรื่อง จะไปไหน หนูไปด้วย
3. ทักษะการพูด หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสาร การแสดงออกทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยการใช้ถ้อยคำเรียบเรียงเป็นภาษาพูด เพื่อถ่ายทอดความคิดและสื่อสาร ให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยแบ่งลักษณะพฤติกรรมพูดไว้ 3 ข้อ ดังนี้
 1. การแสดงความคิดเห็น
 2. การบอกเล่าเรื่องราว
 3. การพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ
4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการพูดให้ เด็ก โดยครูใช้คำถามปลายเปิดจากหนังสือภาพทั้ง 4 เรื่อง ให้เด็กแต่ละคนออกมาตอบ คำถามและบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง ครูใช้คำถามกับเด็กเพื่อกระตุ้น ฝึกให้เด็กคิด ฝึกการใช้ภาษา การสนทนาโต้ตอบกับเพื่อนและครู โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ

- 1.1 ครูนำเด็กเข้าสู่กิจกรรม โดยการสนทนากับเด็กเกี่ยวกับกิจกรรมที่กำลังจะเรียน
- 1.2 ครูอธิบายเกี่ยวกับข้อตกลงในการจัดกิจกรรมให้เด็กทราบ

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

- 2.2 ครูนำหนังสือภาพเรื่อง ภูใหม่ หนูชอบทำอะไรกับพ่อ ให้เด็กดูและครูก็อ่านให้เด็กฟัง
- 2.3 ครูกระตุ้นเด็กโดยใช้คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับเรื่องราวของเด็กที่ชอบทำกับคุณพ่อขณะอยู่ที่บ้าน

เมื่อเด็กตอบคำถาม ครูบันทึกพฤติกรรมในการพูดของเด็ก

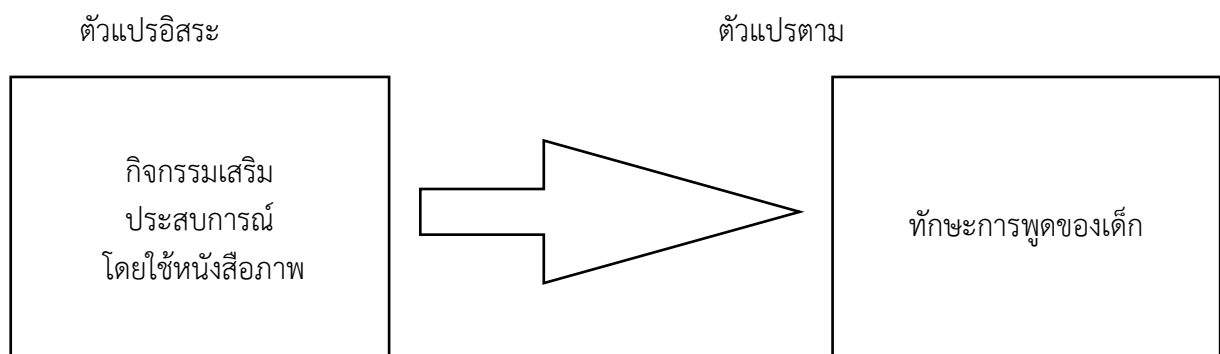
ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ครูทบทวนเนื้อหาของหนังสือภาพและต่อยอดโดยการให้เด็กมาตอบคำถามว่าในแต่ละวันเด็กชอบทำอะไรขณะอยู่ที่บ้านกับคุณพ่อ แล้วกลับมาเล่า ประสบการณ์ของตนเองให้เพื่อนและครูฟังในวันถัดไป

ขั้นที่ 4 ประเมินผล

4.1 ครูสนทนา ซักถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่เด็กชอบทำกับคุณพ่อขณะอยู่ที่บ้านครูสังเกตการตอบคำถาม การสนทนาและความคิดเห็นของเด็กบันทึกพฤติกรรมทักษะ การพูดของเด็ก

กรอบแนวคิด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือภาพ
 - 1.1 ความหมายของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ประเภทของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.3 การเลือกหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ความสำคัญของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือภาพ
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเสริมประสบการณ์
 - 2.2 สื่อที่ใช้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 3.2 ความหมายของพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 3.3 ความสำคัญของพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูด

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือภาพ

1.1 ความหมายของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือภาพคือหนังสือเล่มแรกของเด็ก หนังสือภาพสำหรับเด็กคือหนังสือที่ ผู้ใหญ่ต้องอ่านให้เด็กฟัง ไม่ใช่หนังสือสำหรับเด็กอ่านเองหนังสือภาพสำหรับเด็กเป็น หนังสือที่มีภาพประกอบเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีภาพในสัดส่วน 70-80 เปอร์เซ็นต์ในแต่ละหน้าขณะที่มีตัวหนังสือเพียง 20-30 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ยิ่งหนังสือสำหรับเด็กเล็กมากเท่าไร ตัวหนังสือก็มีความจำเป็นน้อยเท่านั้น หนังสือภาพที่ดีต้องสื่อสารกับเด็กได้อย่างดี มีภาพที่เล่าเรื่องได้ บางครั้งอาจไม่จำเป็นต้องมีตัวหนังสือหรือไม่ต้องอ่านตัวอักษร เด็กสามารถอ่านเรื่องและเข้าใจเรื่องจากภาพได้ นอกเหนือจากนี้ยังมีความละเอียดลออ ภาพต้องให้ข้อมูลแก่เด็ก ภาพต้องสื่ออารมณ์ของตัวละครของเรื่องได้ เช่น เนื้อหาของ เรื่องบอกถึงความตื่นเต้น ลึกลับ และการผจญภัยอารมณ์ของภาพก็ต้องเป็นไปใน อารมณ์เดียวกันนั้นด้วย หนังสือสำหรับเด็กไม่จำเป็นต้องมีแต่สีสวยหวานเท่านั้น หาก หนังสือภาพขาว-ดำหรือสีทึบทึม ก็เป็นหนังสือที่ดีสำหรับเด็กได้ ถ้าสามารถสื่อสาร อารมณ์ของเรื่องได้ หนังสือที่ระดับโลกหลายเล่มที่ครองใจเด็กมาอย่างยาวนานก็เป็น หนังสือภาพขาว-ดำ สร้างจินตนาการ ฝึกนักคิดจากหนังสือภาพ ความสนใจที่มีต่อภาพ ไม่ว่าจะจากในหนังสือภาพหรือจากรูปภาพทั่วไป เป็นการกระตุ้นให้เกิดการทำงานของ ระบบประสาท ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาในเด็กเล็กๆ จินตนาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์เพื่อการเรียนรู้ จินตนาการนำไปสู่การคิด นำไปสู่ การเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ งานวิจัยทางการศึกษาระบุว่าการสร้างจินตนาการในตัว มนุษย์ควรเริ่มต้นที่วัยเด็กเป็นสำคัญ เพราะเป็นช่วงวัยที่ระบบประสาทมีการพัฒนาอย่างเต็มที่

มร.ทาดาชิ มัตซึอิ ปรมาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือภาพเพื่อเด็กกล่าวไว้ว่า “ภาษาเล่าเรื่องเป็นภาษาที่มองด้วยตาไม่เห็น แต่เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน ภาพของตัวละคร ในนิทานจะปรากฏขึ้นให้เด็กเห็นอยู่ในหัว แม้ว่าตรงหน้าเด็ก จะไม่มีอะไรเลย แต่พลัง ของเรื่องราวที่เด็กได้ยินจะทำให้เด็กวาดภาพขึ้นเองในสมองได้ ความสามารถของเด็ก ในการวาดภาพขึ้นเองในสมองจากภาษาซึ่งมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น คือพลังจินตนาการ สร้างสรรค์ ซึ่งจะกลายเป็นพลังเรียนรู้จากการอ่านหนังสือในอนาคต หากเด็กไม่มี ประสบการณ์ในการฟัง รับรู้ และวาดภาพจินตนาการเอง รู้จักแต่วิธีประสมอักษรและ อ่านหนังสือออกตามตัวอักษร เด็กอ่านหนังสือออกก็จริงแต่จะอ่านไม่เข้าใจลึก ซึ้ง”พัฒนาภาษาด้วยหนังสือภาพ การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างหนึ่ง ของมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน การพัฒนาทักษะทั้งสี่เกิดขึ้นตั้งแต่ใน ช่วงวัยเด็ก ดร.วรนาท รักสกุลไทย นักเทคโนโลยีการศึกษาโรงเรียนเกษมพิทยา แผนกอนุบาล ให้มุมมองการพัฒนาภาษาไว้ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอด ความคิด วิธีเริ่มต้นการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลต้องเริ่มจากหนังสือนิทานภาพ สำหรับเด็ก เด็กอนุบาลในช่วงสองขวบครึ่งถึงห้าขวบเป็นช่วงที่มี

พัฒนาการทางภาษา มาก การพัฒนาทักษะภาษาทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ต้องพัฒนาไปพร้อมกันแต่สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในช่วงสามปีแรกก็คือ ทักษะการฟังและการพูด คนที่จะอ่าน เขียนได้ดี ต้อง ฟังและพูดได้ก่อน การเล่าเรื่องจากหนังสือภาพให้เด็กฟังไม่เพียงกระตุ้นจินตนาการของเด็กให้เกิดการสร้างภาพขึ้น หากยังเสริมสร้างทักษะการฟังให้กับเขาด้วย การที่เด็กได้ ฟังบ่อยครั้งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้คำมากขึ้น เกิดการสะสมเป็นคลังคำ ซึ่งจะพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นต่อไป

หนังสือภาพสำหรับเด็กที่ดี ที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้วจากหลายโครงการ ที่ทำงาน ด้านการพัฒนาเด็กด้วยหนังสือและการอ่าน ว่าเหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็กเล็ก มาวิเคราะห์ มาแนะนำกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการและประสาทสัมผัส รวมถึงการใช้หนังสือ เพื่อเป็นตัวอย่างให้คุณครู ผู้ปกครองและผู้สนใจ การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือได้นำไปใช้ต่อไป

1.2 ประเภทของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

ประเภทของหนังสือเด็ก แบ่งได้ 3 ประเภท โดยยึดหน้าที่ของหนังสือเป็นหลัก ได้แก่

1. บันเทิงคดี เช่น หนังสือนิทาน การ์ตูน เป็นต้น
2. สารคดี เช่น ให้ความรู้ในเรื่อง ธรรมชาติ สัตว์ การท่องเที่ยว เพลงเด็ก ๆ เป็นต้น
3. ร้อยกรอง เช่น คำคล้องจอง

หนังสือทั้ง 3 ประเภทนี้ได้แยกหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่มีแต่ภาพ เป็นหนังสือที่เหมาะสมนำมาสอนเด็ก เด็กจะสนุกกับการได้จับต้องและเรียนรู้เรื่องการอ่าน เรื่องราวจากภาพ หนังสือภาพที่ไม่มีคำบรรยายนี้ไม่จัดว่าเป็นหนังสือที่จัดขึ้นเพื่อการอ่านโดยตรง แต่ใช้เป็นการกระตุ้นและ เตรียมความพร้อมในการอ่านของเด็กต่อไป

2. หนังสือภาพที่มีคำบรรยาย

2.1 หนังสือที่มีคำบรรยายสั้นๆ เป็นคำๆ หรือประโยคสั้นๆ เช่น หนังสือภาพสัตว์ เป็นคำๆ ใต้ภาพ เป็นต้น

2.2 หนังสือภาพที่มีคำบรรยายยาวๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสือนิทานภาพหรือหนังสือภาพประกอบเรื่อง

หนังสือนิทานภาพ มีเนื้อเรื่องและโครงเรื่องที่มีความซับซ้อนมากกว่าประเภท หนังสือภาพสำหรับเด็กหัดอ่าน รวมไปถึงมีการสร้างภาพประกอบ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ซึ่งนิทานภาพสามารถอ่านให้เด็กฟังได้

หนังสือบทกวีร้อยกรองสำหรับเด็ก หนังสือที่มีเรื่องราวเป็นคำคล้องจอง คำสัมผัสช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของคำ หนังสือมีลักษณะเริ่มจากโครงเรื่องง่ายๆเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต ครอบครัว ชีวิตประจำวันของเด็กๆรวมถึงภาพประกอบจะมีความชัดเจน หนังสือภาพ ประเภทนี้จะมีตัวบทสั้น และเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับการเตรียมพร้อมให้เด็กได้อ่านหนังสือเรื่องยาวต่อไป

หนังสือตัวอักษร หนังสือที่สอนให้รู้จักพยัญชนะโดยอาศัยภาพที่มีชีวิตชีวา ชวนให้เด็กอยากเรียนรู้ ภาพจะเป็นตัวเล่าเรื่อง รวมถึงหนังสือภาพมุ่งสร้างสรรค์ในลักษณะให้เด็กได้ ทำความรู้จักตัวอักษร พยัญชนะต่างๆ

หนังสือการนับตัวเลขและจำนวนนับ หนังสือที่ส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์พื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้เรื่องจำนวนและตัวเลขนำเสนอด้วยภาพที่เชื่อมโยงกับตัวเลข โดยมีการย่ำซ้ำๆให้เด็กได้ทบทวน เด็กจะได้รู้จักตัวเลข รู้จักสังเกต รวมทั้งได้เรียนรู้คำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง กับ คน สัตว์ สิ่งของ

หนังสือนำเสนอความคิดรวบยอด หนังสือที่ใช้ภาพและเส้นช่วยทำความเข้าใจเรื่องความคิดรวบยอดจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เช่น เสียง สี ขนาด รูปทรง ของใช้ ระยะเวลา ภาษา คำศัพท์ รวมไปถึงหนังสือที่มีลักษณะมุ่งเน้นให้มีคำถาม คำตอบ การจับคู่สิ่งที่ตรงกันข้าม มีดกับ สว่าน ข้างบนกับข้างล่าง เป็นต้น โดยใช้ภาพเป็นตัวดำเนินเรื่อง

1.3 การเลือกหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือภาพ (Picture Book) จะมีสัดส่วนของภาพมากกว่าตัวหนังสือ คือมีภาพอยู่ประมาณร้อยละ เจ็ดสิบถึงแปดสิบของหน้ากระดาษ การวาดภาพเต็มหน้าคู่ หรือเล่าเหตุการณ์เดียวในหน้าคู่ก็จะ เหมาะสมเพราะเด็กๆ จะได้ดูภาพได้เต็มอิ่มเต็มตา หนังสือภาพอาจจะเป็นนิทาน หรือ ไม่ใช่ก็ได้ เพราะหนังสือภาพบางเล่มมีลักษณะเป็นหนังสือ

ประเภทเสริมความรู้ ให้ความ คิตรวบยอดสำรับเด็ก บางเล่มเป็นหนังสือเพื่อการเรียนรู้ภาษา คณิตศาสตร์ ต่างๆ เป็นต้น

การอ่านหรือเล่าเรื่องจากหนังสือภาพให้เด็กฟังจะสนุกและประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีของคุณครูผู้อ่านผู้เล่าแต่ละคนแล้วการเลือกหนังสือเพื่อมาใช้ กับเด็กก็เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากเด็กๆ แต่ละวัยมีพัฒนาการ มี ประสบการณ์ที่ต่างกัน การเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของ เด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยส่วนใหญ่ เด็กๆ ที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีอายุโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 3 ขวบครึ่ง คุณครูจะต้องเลือกหนังสือที่มีเนื้อหาและรูปภาพที่เหมาะสมกับเด็กใน วัยนี้ หนังสือภาพ จึงเป็นหนังสือที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กวัยที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กนั้น มีความแตกต่างจากหนังสือนิทานที่มีภาพ ประกอบ หนังสือภาพ (Picture Book)

หนังสือภาพที่ดีสำหรับเด็กไม่จำเป็นต้องมีสีสันเจิดจ้าเสมอไป ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องมากกว่าว่าเรื่องนั้นๆ ต้องการ สีสันมากแค่ไหน เช่น หากเนื้อเรื่องมีบรรยากาศที่อ่อนโยน นุ่มนวล มีการบรรยายถึงอากาศยามเช้ายามเย็นหรือตอนค่ำ ก่อนเข้านอน ก็ควรมี ภาพที่ใช้สีอบอุ่นและดูนุ่มนวลเข้ากัน ไม่ควรใช้ภาพวาดที่มีสีสันฉูดฉาด ในขณะที่บางเล่มอาจจะมี สีสันสดใส หรือที่ขี้มึน เช่นนั้นก็มักจะเข้ากันกับเนื้อเรื่องประเภทเรื่องราวที่เจิด จ้าร้างหรือน่าตื่นเต้น ลึกกลับตามลำดับ แต่สำหรับหนังสือภาพบางเล่มก็ไม่ได้ลงสีสัน เต็มตลอดทั้งหน้า ไม่ว่าจะเป็นสีสันฉูด ฉาดหรือนุ่มนวล เพียงเว้นพื้นที่กระดาดขาวๆเอาไว้ มากๆก็มี ทั้งนี้เพื่อความสวยงามในการออกแบบ และเหมาะสมลงตัว ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ กับหนังสือสำหรับเด็กเล็กๆ กล่าวคือ มีภาพที่ชัดเจนเพียงภาพเดียวบนพื้นกระดาดขาว หรือสีอ่อนเท่านั้นเพื่อให้เข้าใจง่ายและดูสบายตา

หนังสือนิทาน (Story Book) เป็นหนังสือสำหรับเด็กที่โตขึ้นใช้สำหรับอ่านเองและมี ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง เช่นเดียวกับหนังสือภาพ หนังสือนิทานมีเนื้อเรื่องที่ยาวและมีความ ซับ ซ้อน ในหนึ่งเล่มอาจจะมีนิทานมากกว่าหนึ่ง เรื่องก็ได้ แม้หนังสือนิทานจะมีภาพประกอบ แต่ภาพก็ไม่ได้ทำหน้าที่เล่าเรื่อง จึงเหมาะสำหรับเด็กโตที่อ่านหนังสือเองได้แล้ว

ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก

ลักษณะของหนังสือที่ดีของเด็กปฐมวัย จึงสรุปแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้ คือ

1. เนื้อหา ในหนังสือเด็กเป็นเรื่องราวต่างๆที่มีอยู่ในหนังสือไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความบันเทิง น่าสนใจ เนื้อหาสาระดี เป็นเนื้อหาที่ถูกต้อง ไม่มีพิษ มีภัยกับเด็ก ความ ยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับวัย ภาษาง่าย ชัดเจน และถูกต้อง คำที่ใช้ควรเป็นธรรมดาที่เด็กสามารถจะเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องคิดหาคำแปล

2. รูปแบบ คือ หน้าตาของรูปเล่ม ปก ภาพที่มีอยู่ในหนังสือ ขนาด การเข้าเล่ม เป็นต้น รูปแบบสามารถแยกออกได้ดังนี้ คือ

2.1 ลักษณะรูปเล่ม มีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก และสามารถเปลี่ยนความสนใจเด็กได้ จากมีรูปทรงแปลก น้ำหนักของหนังสือเหมาะสม การเย็บเล่ม เข้าเล่มต้องแน่นหนา ไม่ฉีกขาดง่าย

2.2 ภาพ หนังสือหรือวรรณกรรมเด็ก ไม่ควรขาดภาพประกอบเป็นอันขาด

2.3 ตัวหนังสือควรโต เพื่อให้ได้สัดส่วนกำลังสายตาของเด็ก

2.4 กระดาษที่พิมพ์ ควรเป็นกระดาษดี หนา แข็งแรง ทนทาน

2.5 ปก ควรมีเรื่องราวสัมพันธ์กับในเล่ม มีรูปภาพที่ชัดเจน สีสัน ตัวหนังสือ ชัดเจน ไม่เล่นตัวหนังสือแบบหนังสือผู้ใหญ่

1.4 ความสำคัญของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือภาพมีความสำคัญมากต่อพัฒนาการของลูก เปรียบได้กับอาหารมื้อหนึ่งของวัน ที่เป็นอาหารมื้อสำคัญ เพราะเป็นทั้งอาหารสมองและอาหารใจ แต่กับมีความสำคัญนี้หาก คุณพ่อคุณแม่เลือกใช้ไม่ตรงวัย หนังสือภาพ หรือ นิทานก็จะให้คุณค่ากับเด็กได้ไม่เต็มที่ วันนี้เรามีเทคนิคเลือกใช้หนังสือภาพให้ตรงวัยถูกใจลูกมาฝากทุกท่านครับ

เมื่อพูดถึง “หนังสือภาพ” คือ สื่อการสอนภาษาที่เด็กเล็ก เด็กทุกคนควรมีโอกาสฟัง นิทานก่อนนอนจากคุณ พ่อคุณแม่ แต่การจะเลือกหนังสืออ่านนั้น พ่อแม่ควรเลือกอย่างระมัดระวังด้วย เนื่องจากเด็กในแต่ละวัยมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้การเลือกหนังสือต้องสอดคล้องกับช่วงวัยหรือพัฒนาการของเด็กด้วย

หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 0-3 ขวบ หนังสือภาพสำหรับเด็กวัยทารก ไม่ใช่หนังสือสำหรับอ่าน แต่เด็กจะสนใจหนังสือภาพเหมือนของเล่นชิ้นหนึ่งครับ ซึ่งจะเห็นเป็นช่องสี่เหลี่ยมที่มีภาพติดอยู่ และเปิดได้ พอเปิดเข้าไปดูข้างในก็มีภาพต่าง ๆ หลากสีเรียงรายกันอยู่ในแต่ละหน้า เด็กจะรู้สึก สนุกกับการค้นพบสิ่งที่น่าสนใจนี้ เช่น ถ้าเปิดหน้าไหนแล้วพบภาพสิ่งที่เด็กรู้จัก เช่น แมว สุนัข รถ กล้วย ส้ม เด็กจะยิ่งสนใจมาก และส่งเสียงร้อง บ๊อ บ๊อ เมื่อเห็นภาพรถ เลียนเสียงเห่า บ๊อก บ๊อก เมื่อเห็นภาพสุนัข และใช้นิ้วจิ้มภาพเหล่านั้นด้วยความดีใจ

ดังนั้นหนังสือภาพที่เหมาะสม ควรเป็นหนังสือภาพที่มีสัตว์ ผัก ผลไม้ รถชนิดต่างๆ สิ่งของในชีวิตประจำวัน ภาพเหล่านี้ควรเป็นภาพเหมือนจริง วาดโดยศิลปินฝีมือดี มีความสวยงาม ดูแล้วรู้สึกประทับใจไม่ควรเป็นภาพนามธรรม หรือภาพสัญลักษณ์ที่ไม่มี ความหมาย และไม่ควรมีฉากหลัง หรือส่วนประกอบภาพที่รกรุงรัง

หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 2-3 ขวบ พอถึงวัย 2 ขวบ เด็กแต่ละคนจะเริ่มมีความชอบต่างกันแล้วแต่สภาพแวดล้อม และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ทำให้การเลือกหนังสือภาพเริ่มมีข้อจำกัดมากขึ้น ดังนั้นควรเลือก หนังสือที่เด็กสนใจ ไม่บังคับให้เด็กดูแต่หนังสือภาพที่พ่อแม่ต้องการให้อ่าน เพราะ หนังสือภาพไม่ใช่ตำราเรียน แต่มันคือความสุขของเด็ก

อย่างไรก็ดี เด็กเล็กมีประสาทสัมผัสทางหูที่ดีมาก หากมีประสบการณ์ด้านภาษาและเสียงที่ดีเด็กจะพัฒนาศักยภาพทางภาษา และดนตรีได้ดี โดยเฉพาะในช่วงวัย 2-4 ขวบ เด็กจะสนใจฟังเสียงและภาษาที่มีจังหวะบางคนจำหนังสือที่ชอบได้ทั้งเล่ม และอ่านได้ถูกต้องทุกหน้า ทุกตัวอักษร เหมือนอ่านหนังสือออก ทำให้คุณพ่อคุณแม่รู้สึกภูมิใจมาก ดังนั้น หนังสือภาพที่มีบทกวีดี ๆ จึงเหมาะที่สุดสำหรับอ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง เด็กจะจำได้ อย่างน่าอัศจรรย์ใจ

ส่วนเด็กอายุ 3 ขวบ เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาที่รวดเร็วอย่างน่าทึ่งครับ นอกจากนี้ยังมีจินตนาการสร้างสรรค์ และมีความอยากรู้อยากเห็นมากด้วย สามารถ ติดตาม และเข้าใจเรื่องเล่าง่าย ๆ ได้แล้ว ชอบฟังเรื่องเข้าไปซ้ำมา เรื่องไหนที่ชอบมาก จะให้คุณพ่อคุณแม่อ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก ดังนั้น หากลูกวัยนี้มีประสบการณ์ทางภาษาที่ดี (วรรณกรรม) และภาพที่ดี (ศิลปกรรม) จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนิสัยรักการ อ่านในอนาคตได้

หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 4-6 ขวบ เมื่อเข้าสู่วัย 4 ขวบ ความสามารถทางภาษาของเด็กพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ความชอบของเด็กแต่ละคนก็แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้การเลือกหนังสือภาพมีข้อจำกัดมากขึ้น หนังสือภาพสำหรับเด็กวัยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นนิทาน และเรื่องเล่าที่ ประพันธ์ขึ้นสำหรับเด็ก

เด็ก 4 ขวบ เป็นวัยสร้างพื้นฐานทางด้านจินตนาการสร้างสรรค์ เมื่อเด็กฟังนิทาน ทางหู และเข้าไปอยู่ในโลกของนิทาน ในหัวก็จะวาดภาพไปตามเรื่องราวที่ได้ยิน โดย ภาษาเล่าเรื่องเป็นภาษาที่มองด้วยตาไม่เห็น แต่เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน ภาพของตัวละคร ในนิทานจะปรากฏขึ้นอยู่ในหัว แม้ว่าตรงหน้าเด็กจะไม่มีอะไรเลย แต่พลังของเรื่องราวที่ เด็กได้ยินจะทำให้เด็กวาดภาพขึ้นเองในสมองได้ อย่างไรก็ดี ภาพของหนังสือภาพ จะช่วยให้เด็กวาดภาพเหล่านั้นในสมองได้ง่ายขึ้น โดยความสามารถของเด็กในการวาดภาพขึ้นเองในสมองจากภาษาซึ่งมองด้วยตา ไม่เห็นนี้ คือ พลังจินตนาการสร้างสรรค์ ซึ่งจะกลายเป็นพลังเรียนรู้จากการอ่านหนังสือ ในอนาคต หากเด็กไม่มีประสบการณ์ในการฟังรับรู้ และวาดภาพจินตนาการเอง รู้จัก แต่วิธีประสมอักษร และอ่านหนังสือออกตามตัวอักษร เด็กอ่านหนังสือออกก็จริง แต่ อ่านไม่เข้าใจลึกซึ้ง และวัย 4 ขวบนี้เอง เป็นวัยสำคัญของการสร้างพื้นฐานนี้

ส่วนเด็กวัย 5 ขวบนั้น พ่อแม่ควรมหาหนังสือภาพที่เด็กหลงใหลให้ได้ 1 เล่ม ส่วน มากเด็กจะชอบหนังสือภาพนิทาน และเรื่องที่ยาวขึ้น แต่ไม่ควรซื้อหนังสือภาพนิทานให้ มากมายจนอ่านแทบไม่ทัน เพราะบางครั้งเด็กก็อยากให้อ่านหนังสือภาพนิทานเล่ม เดียวกันทุกคืน ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ติดต่อกันหลายสัปดาห์ โดยการค้นหาหนังสือที่ชอบมากเป็นพิเศษนี้ มีความหมายต่อเด็กมากเปรียบเสมือนการค้นพบขุมทรัพย์อันล้ำค่าทีเดียว

แต่กระนั้น พ่อแม่บางท่านอาจรู้สึกเบื่อที่ต้องอ่านเรื่องเดียวซ้ำแล้วซ้ำอีก แต่ขอให้ อดทนอ่านเพื่อลูกครับ เด็กบางคนจดจำคำบรรยายอันยาวเหยียดได้ทั้งเล่ม ซึ่งจะเป็น ประโยชน์มากต่อพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก ประสบการณ์นี้ เด็กจะไม่ได้รับใน โรงเรียน แม้แต่ในชั่วโมงสอนภาษาก็สอนเด็กไม่ได้ลึกซึ้งฝังใจเหมือนภาษาของหนังสือภาพ นิทาน

เมื่อถึงวัย 6 ขวบ ซึ่งลูกโตพอที่พ่อแม่สามารถอ่านนิทานเรื่องยาวให้ลูกฟังเป็นตอน ๆ ติดต่อกันทุกวันได้ หรืออ่านร่วมกันกับลูก เด็กก็จะรู้สึกสนุก และเฝ้ารอคอยฟังตอนต่อ ไปในวันรุ่งขึ้น โดยนิทาน หรือบทประพันธ์ ควรเป็น

เรื่องราวที่ชวนให้เด็กรู้สึกสนุกกับการสร้างจินตนาการ และใช้ภาษาที่เหมาะสม เมื่อเด็กอ่านหนังสือออก เด็กจะอ่านเรื่อง ที่เคยฟังแล้วซ้ำอีก หรือเรื่องที่เขารักเป็นพิเศษ และสนุกกับมันได้ด้วยตัวเอง

หลักคิดการใช้ “หนังสือภาพ” อย่างได้ผล

1. หนังสือภาพเพื่อเด็กไม่ใช่หนังสือที่ให้ประโยชน์ต่อเด็กในทันทีทันใด แต่เป็นหนังสือที่ให้ “ความสุขและความสนุก” แก่เด็ก และช่วยจุดประกายความสนใจที่มีต่อ หนังสือให้เกิดขึ้นในใจเด็ก
2. หนังสือภาพเพื่อเด็ก ไม่ใช่หนังสือสำหรับเด็กอ่านเอง แต่เป็นหนังสือที่ผู้ใหญ่ อ่านให้เด็กฟัง เป็นสื่อกลางสร้างความสุขในครอบครัว และสร้างพื้นฐานด้าน มนุษย์สัมพันธ์แก่เด็ก
3. หนังสือภาพที่เด็กชอบเป็นพิเศษควรอ่านให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กร้อง ขอ เพราะเป็นพื้นฐานของการสร้างความสามารถในการอ่านหนังสือ และพลังทางภาษาได้ ดีทีเดียว
4. เมื่ออ่านหนังสือภาพจบแล้ว ไม่ควรตั้งคำถามทดสอบความเข้าใจของลูกเหมือน ครูในโรงเรียน นอกเสียจากลูกจะถามขึ้นเองจึงค่อยอธิบายให้ฟัง
5. หนังสือภาพที่สวยงาม น่ารัก ไม่ใช่มาตรฐานในการเลือกหนังสือภาพเพื่อเด็ก จริง อยู่ที่ภาพที่สวยงาม สะดุดตา อาจดึงดูดความสนใจของเด็กได้ในระยะแรก แต่เป็นความ สนใจอย่างผิวเผิน ไม่ใช่ความประทับใจอันลึกซึ้งยาวนาน โดยหนังสือภาพที่ดี คือ หนังสือที่ภาพ และเรื่องประสานกลมกลืนกัน หากภาพ และเรื่องไม่ประสานกัน เด็กจะไม่มีอารมณ์ร่วมกับหนังสือภาพเล่มนั้น

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องหนังสือภาพ/ภาพประกอบการเล่าเรื่อง

นลินรัตน์ กิจเกษสุวรรณ(2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ภาพประกอบการสามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการเขียนได้มากขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้ภาพประกอบการสามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการเขียนได้มากขึ้น

วีรยา ทองไทร(2555:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ ประกอบบัตรภาพและ บัตรคำ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังได้ รับจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ ประกอบบัตรภาพและบัตรคำมีความ สามารถทางภาษาสูงขึ้น

สรุปได้ว่าการใช้หนังสือภาพ ภาพประกอบ บัตรภาพและบัตรคำประกอบการเล่า เรื่อง สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่ดีให้กับเด็ก ในการจัดกิจกรรม สื่อการสอน มีความสำคัญที่จะเป็นสื่อกลางในการพัฒนาเด็กให้มีความสามารถทางภาษาด้านการ ฟัง พูด อ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

2.เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์

2.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการคิดของเด็กปฐมวัย เพราะลักษณะการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์อยู่บนพื้นฐานตามแนวคิดที่ว่า เด็กทุกคน มีศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ โดยอาศัยสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม และวัฒนธรรมของคน โดยจัดอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัย แห่งการเรียนรู้ผ่านการสัมผัส การชิมชั้บ การเลียนแบบ การกระทำ การเล่นอย่างมี ความสุข เพราะการที่เด็กได้ทดลองด้วยตนเองนั้นจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถ ในการสรุปข้อค้นพบหรือเรียกว่า องค์ความรู้ ได้จากประสบการณ์ตรง เด็กได้มีโอกาส ปฏิบัติโดยวิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการฝึกเด็กให้ได้คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การสนทนา การอภิปราย การเล่านิทาน การสาธิต การใช้คำถาม การทดลอง ปฏิบัติ การ ศึกษาออกสถานที่ การเล่านิทาน บทบาทสมมติ การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำ คล้องจอง ฯลฯ เนื่องจากวิธีการดังกล่าว เด็กได้มีโอกาสคิด ได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมซึ่งส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสอยู่ในสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กได้ ทดลองปฏิบัติ ให้เด็กได้สังเกตได้ค้นพบด้วยตนเองผ่านกิจกรรม วิทยาศาสตร์ที่ช่วยส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับที่ดี ทั้งนี้เพราะรูปแบบการจัด กิจกรรม

วิทยาศาสตร์ เด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเอง เด็กได้สำรวจวัสดุ บอกความเหมือนความแตกต่างของวัสดุ อุปกรณ์ตามลักษณะและคุณสมบัติ จึงเป็นเรื่อง ที่น่าสนใจอย่างยิ่งเพราะกิจกรรมวิทยาศาสตร์เป็นการจัดกิจกรรม สำหรับเด็กใน กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างมีจุดหมาย ฝึกให้เด็ก คิด แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ฝึกการเข้าสังคม และ ฝึกการใช้ภาษา ผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้า ด้วยวิธีการจัด กิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา อภิปราย การเล่านิทาน การสาธิต ทดลอง การ ปฏิบัติการ การศึกษานอกสถานที่ การเล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำ คล้องจอง เล่นเกม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สถานศึกษาปฐมวัย จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กในความดูแล เนื่องจากกิจกรรมเสริมประสบการณ์จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย เจริญเติบโตเป็นผู้ที่ คิดอย่างมีเหตุผล มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักการช่วยเหลือตนเอง มี พัฒนาการทาง ภาษาได้เหมาะสมตามวัย ได้ฝึกคิด แก้ไขปัญหา ใช้เหตุผล ฝึกการ ทำงาน และเข้าสังคมกับเพื่อน เพื่อให้เกิดความรู้ เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้ผ่านการ ปฏิบัติด้วยตนเองที่ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า และการใช้ภาษาจากกิจกรรมที่ครูและผู้ ปกครองร่วมมือจัดให้เด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษานอกสถานที่ การเล่า นิทาน การแสดงบทบาทสมมติ การทดลอง การสาธิต การอภิปราย เป็นต้น

2.2 สื่อที่ใช้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการ เรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่ง ฝึกให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิด แก้ไขปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธี ต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษา นอก สถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
2. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ฝึกมารยาทในการฟัง พูด
4. รู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะพื้นฐาน
6. ปลุกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม
7. รู้จักปรับตัวในการเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลุกฝังให้ เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้ อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทาง ประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน ของกิจกรรมนั้น ๆ ใน บางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไป สู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลอง / ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะ ได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น และค้นพบด้วย ตนเอง เช่น การประกอบ อาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5. การศึกษาออกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง อีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่าง ๆ รอบโรงเรียน หรือสถานที่นอก โรงเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก
6. การเล่นบทบาทสมมติเป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตาม เนื้อเรื่องในนิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความ สนใจ และก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น พุทสนมศรีษะรูปคน และสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ
7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออก เพื่อ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

2.3 ความหมายและความสำคัญของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือภาพคือหนังสือเล่มแรกของเด็ก หนังสือภาพสำหรับเด็กคือหนังสือที่ผู้ใหญ่ต้องอ่านให้เด็กฟัง ไม่ใช่หนังสือสำหรับเด็กอ่านเองหนังสือภาพสำหรับเด็กเป็นหนังสือ ที่มีภาพประกอบเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีภาพในสัดส่วน 70-80 เปอร์เซ็นต์ในแต่ละหน้า ขณะที่ตัวหนังสือเพียง 20-30 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ยิ่งหนังสือสำหรับเด็กเล็กมากเท่าไร ตัวหนังสือก็มีความจำเป็นน้อยเท่านั้น หนังสือภาพที่ดีต้องสื่อสารกับเด็กได้ดี มี ภาพที่เล่าเรื่องได้ บางครั้งอาจไม่จำเป็นต้องมีตัวหนังสือหรือไม่ต้องอ่านตัวอักษร เด็กก็ สามารถอ่านเรื่องและเข้าใจเรื่องจากภาพได้ นอกเหนือจากนี้ยังมีความละเอียดลออ ภาพต้องให้ข้อมูลแก่เด็ก ภาพต้องสื่ออารมณ์ของตัวละครของเรื่องได้ เช่น เนื้อหาของ เรื่องบอกถึงความตื่นเต้น ลึกลับ และการผจญภัย อารมณ์ของภาพก็ต้องเป็นไปใน อารมณ์เดียวกันนั้นด้วย หนังสือสำหรับเด็กไม่จำเป็นต้องมีแต่สีสวยงามเท่านั้น หาก หนังสือภาพขาว-ดำหรือสีที่ทึม ก็เป็นหนังสือที่ดีสำหรับเด็กได้ ถ้าสามารถสื่อสาร อารมณ์ของเรื่องได้ หนังสือที่ระดับโลกหลายเล่มที่ครองใจเด็กมาอย่างยาวนานก็เป็น หนังสือภาพขาว-ดำ สร้างจินตนาการ ผูกนักคิดจากหนังสือภาพ ความสนใจที่มีต่อภาพ ไม่ว่าจะจากในหนังสือภาพหรือจากรูปภาพทั่วไป เป็นการกระตุ้นให้เกิดการทำงานของ ระบบประสาท ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาในเด็กเล็กๆ จินตนาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์เพื่อการเรียนรู้ จินตนาการนำไปสู่การคิด นำไปสู่ การเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ งานวิจัยทางการศึกษาระบุว่าการสร้างจินตนาการในตัว มนุษย์ควรเริ่มต้นที่วัยเด็กเป็นสำคัญ เพราะเป็นช่วงวัยที่ระบบประสาทมีการพัฒนา อย่างเต็มที่

มร.ทาดาชิ มัตซึอิ ปรมาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือภาพเพื่อเด็กกล่าวไว้ว่า “ภาษาเล่าเรื่องเป็นภาษาที่มองด้วยตาไม่เห็น แต่เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน ภาพของตัวละคร ในนิทานจะปรากฏขึ้นให้เด็กเห็นอยู่ในหัว แม้ว่าตรงหน้าเด็กจะไม่มีอะไรเลย แต่พลัง ของเรื่องราวที่เด็กได้ยินจะทำให้เด็กวาดภาพขึ้นเองในสมองได้ ความสามารถของเด็ก ในการวาดภาพขึ้นเองในสมองจากภาษาซึ่งมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น คือพลังจินตนาการ สร้างสรรค์ ซึ่งจะกลายเป็นพลังเรียนรู้จากการอ่านหนังสือในอนาคต หากเด็กไม่มีประสบการณ์ในการฟัง รับรู้ และวาดภาพจินตนาการเอง รู้จักแต่วิธีประสมอักษรและ อ่านหนังสือออกตามตัวอักษร เด็กอ่านหนังสือออกก็จริงแต่จะอ่านไม่เข้าใจลึก ซึ้ง”พัฒนาภาษาด้วยหนังสือภาพ การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างหนึ่ง ของมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน การพัฒนาทักษะทั้งสี่เกิดขึ้นตั้งแต่ใน ช่วงวัยเด็ก ดร. วรนาท รักสกุลไทย นักเทคโนโลยีการศึกษาโรงเรียนเกษมพิทยา แผนกอนุบาล ให้มุมมองการพัฒนาภาษาไว้ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอด ความคิด วิธีเริ่มต้นการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลต้องเริ่มจากหนังสือนิทานภาพ สำหรับเด็ก เด็กอนุบาลในช่วงสองขวบครึ่งถึงห้าขวบเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางภาษา มาก การพัฒนาทักษะภาษาทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ต้องพัฒนาไปพร้อมกันแต่สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในช่วงสามปีแรกก็คือ ทักษะการฟังและการพูด คนที่จะอ่าน เขียนได้ดี ต้อง ฟังและพูดได้ก่อน การเล่าเรื่องจากหนังสือภาพให้เด็กฟังไม่เพียงกระตุ้นจินตนาการของ เด็กให้เกิดการสร้างภาพขึ้น หากยังเสริมสร้างทักษะการฟังให้กับเขาด้วย การที่เด็กได้ ฟังบ่อยครั้งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้คำมากขึ้น เกิดการสะสมเป็นคลังคำ ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นต่อไป

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายและความสำคัญภาษาของเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีของนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กโดยกล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากผลการปรับสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเอง ในขณะที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แรงเสริมในทางบวกจะถูกนำมาใช้เมื่อ ภาษาของเด็กใกล้เคียง หรือถูกต้องตามภาษาผู้ใหญ่ ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็ก คือ

1. เด็กเกิดมาโดยมีศักยภาพในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอด ทางกรรมพันธุ์ โดยปราศจากความสามารถพิเศษทางด้านการเรียนทางใดทางหนึ่ง
2. การเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้น โดยการที่สิ่งแวดล้อมเป็นผู้ปรับพฤติกรรมผู้เรียน
3. พฤติกรรมทั่วไปรวมทั้งพฤติกรรมภาษา ถูกปรับโดยแรงเสริมจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า
4. ในการปรับพฤติกรรมที่ซับซ้อนอย่างเช่นภาษา จะมีกระบวนการเลือกหรือทำให้การตอบสนองเฉพาะเจาะจงขึ้น โดยผ่านการใช้แรงเสริมทางบวก ถึงแม้ว่าการ ตอบสนองทั่วไปและชนิดง่าย ๆ จะได้แรงเสริมทางบวกตั้งแต่เริ่มต้น แต่การให้แรงเสริม ในระยะหลัง ๆ จะถูกนำมาใช้กับการตอบสนองที่ซับซ้อนและใกล้เคียงกับเป้าหมายทาง พฤติกรรมสูงสุด

2. ทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับกฎธรรมชาติ หรือกฎเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นมาแต่กำเนิด โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กแตกต่างจากนักพฤติกรรมศาสตร์ สองประการสำคัญ คือ

1. การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบภายในบุคคลเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
2. การแปลความบทบาทขององค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษา

ชอมสกีและแมคเนล (McNeill, 1960 ; อ้างถึงใน ทรราช นิธิวิเชียร, 2535 ; 206) เป็นผู้มีความเชื่ออย่างแรงกล้า เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เด็กทุกคน เกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่ในตัวหรือติดตัวโดยกำเนิด ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางด้านความหมาย ประโยคและระบบเสียง ตามความเชื่อนี้ เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนระบบของภาษา เด็กเพียงแต่ต้องค้นหาวาระบบภาษาของตนเองเกี่ยวข้องกับ ภาษาสากลอย่างไร เด็กไม่ต้องเรียนรู้ว่าเราสามารถตั้งคำถามได้ แต่ต้องเรียนรู้ว่าจะตั้ง คำถามอย่างไรหรือเรียนรู้ว่าจะใช้กลุ่มเสียงใด จะรวมกลุ่มเสียงเข้าด้วยกันอย่างไร โดยสรุปก็คือ เรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมายประโยค และเสียง

เล็นเบอร์ก (Lenneberg) เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดของนักทฤษฎีสภาวะติดตัว โดยกำเนิด เขาชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการพัฒนาการทางร่างกาย และ ขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เขากล่าวว่าเด็กเกิดมา ด้วยความสามารถทางภาษา มิใช่เป็นผ้าขาว ความสามารถทางการเรียนภาษาของเด็กถูกจัดโปรแกรมไว้ในตัว และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับอีกด้วย ทราบไต ที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาพูด เด็กจะพัฒนาการพูดโดยอัตโนมัติ และความสามารถทางภาษาจะแยกเป็นอิสระจากระดับไอคิว

3. ทฤษฎีของนักสังคมศาสตร์ (The Socialist View)

นักทฤษฎีสังคมหรือทฤษฎีวัฒนธรรมจะให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ผลการวิจัยกล่าว ว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการ ทางสติปัญญาของเด็ก วิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนา ระหว่างรับประทานอาหาร การแสดงบทบาทสมมุติ การสนทนา เป็นต้น

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget Theory)

เพียเจท์ (Piaget) เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวของเขา เด็กจะเป็นผู้ปรับสิ่งแวดล้อมโดยใช้ภาษาของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. เด็กมีอิทธิพลต่อวิธีการที่แม่พูดกับเขา จากผลการวิจัยปรากฏว่า แม่จะพูดกับ ลูกแตกต่างกันไปจากพูดกับผู้อื่น เพื่อรักษาการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แม่จะพูดกับเด็กเล็ก ๆ ต่างจากเด็กโตและผู้ใหญ่ จะพูดประโยคที่สั้นกว่าง่ายกว่า เพื่อการสื่อสารที่มีความหมาย

2. เด็กควบคุมสิ่งแวดล้อมทางภาษา เพื่อได้ข้อมูลที่ต้องการ เด็กต้องการค้นพบว่า เสียงที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร มีโครงสร้างเพื่อองค์ประกอบพื้นฐานอะไร

3. การใช้สิ่งของหรือบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจพื้นฐานว่า ผู้ใหญ่เห็นหรือได้ยินเขาพูด เด็กอาจเคลื่อนไหวตัวหรือ จับ ขว้าง ปา บีบ ของเล่น เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อเป็นพื้นฐาน และความจำเป็นของความเจริญทางภาษา การเรียนรู้ เกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับผู้อื่น เกี่ยวกับสิ่งของ เกี่ยวกับเหตุและผล เกี่ยวกับสถานที่ มิติเกี่ยวกับการเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ของกิริยาและสิ่งของ มีส่วนช่วยให้เด็กแสดงออกทางภาษา อย่างมีความหมาย นั่นคือเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้เพียเจท์ (Piaget) ยืนยันว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นไปพร้อมๆ กับความสามารถด้านการให้เหตุผล การตัดสินใจ และด้านตรรกศาสตร์ เด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กสร้างกฎ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของ ภาษา นอกจากนี้เด็กยังต้องการฝึกภาษาด้วยวิธีการหลาย ๆ วิธีและจุดประสงค์หลาย ๆ อย่าง

5. ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics Theory)

ทฤษฎีนี้ของชอมสกี (Chomsky, 1960 ; อ้างถึงใน สุภาวดี ศรีวรรณะ, 2542 : 15) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องซับซ้อนซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภาษาในตัวเด็กด้วย เพราะบางครั้งเด็กพูดคำใหม่โดยไม่ได้รับแรงเสริมมาก่อนเลย เขาอธิบายการเรียนรู้ ภาษาของเด็กว่าเมื่อเด็กได้รับประโยค หรือกลุ่มคำต่าง ๆ เข้ามาเด็กจะสร้างไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งได้แก่วัยยะเกี่ยวกับการ พูด การฟัง นอกจากนี้เลนเนเบิร์ก (Lenneberg) ยังเป็นผู้หนึ่งที่เสนอทฤษฎีแนวนี้โดยมี ความเชื่อว่า มนุษย์มีอวัยวะที่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ภาษา ถ้าสมองส่วนนี้ชำรุด หลัง จากวัยรุ่นตอนต้น (อายุประมาณ12 ปี) จะทำให้การเรียนรู้ภาษาใหม่ได้ยาก

3.2 ความหมายของพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางการพูดไว้ ดังนี้

รจนา ทรรทรานนท์(2537:10)พัฒนาการทางการพูด เป็นการเรียนรู้การเข้าใจคำ พูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ประเภทต่างๆเด็กจะสะสมความเข้าใจคำ ศัพท์อยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการพูดสื่อสารภาษากับผู้อื่น

เบญจมาศ พระธานี(2538:8) พัฒนาการทางภาษาหรือพัฒนาการทางการพูด เป็นความก้าวหน้าในการใช้ ภาษา ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อรับรู้หรือแสดง ความรู้สึก ความคิดเห็น และติดต่อซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ พัฒนาการ ด้านการเข้าใจภาษาและพัฒนาการด้านการแสดงออกทางภาษา

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข(2547:7)พัฒนาการทาง ภาษาและการพูดเป็นการเรียนรู้ การเข้าใจคำพูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ ประเภทต่างๆ เด็กจะสะสมความเข้าใจคำศัพท์อยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านั้น ในการพูดสื่อสารภาษากับผู้อื่น คำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ประกอบด้วยคำนามที่ใช้เรียนชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อวัยวะ ร่างกาย ชื่อพืชผักผลไม้ และอาหาร ชื่อสี คำบอกความรู้สึก สัมผัส บอกสถานที่ ทิศทาง เวลา ขนาด จำนวน ระยะทาง กิริยาอาการ คำวิเศษณ์ คำบุพบท และคำสันธาน เด็กปกติเรียนรู้คำนามได้ก่อนคำประเภทอื่น แต่เมื่ออายุมากขึ้นอัตราการเรียนรู้คำนามจะลดลง เด็กจะเรียนรู้คำประเภทอื่นแทน ได้แก่ คำกิริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท และคำสันธาน ด้านจำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากจำนวนที่รู้จัก เพียงแค่สิบคำ เมื่ออายุ 1 ปี กลายเป็น 20000 คำ เมื่ออายุ 2-4 ปีเด็กจะมีพัฒนาการ ด้านการเรียนรู้และจดจำคำศัพท์ได้รวดเร็วมาก และมีอัตราการพัฒนาสูงกว่าในช่วงวัย อื่นๆการพัฒนาภาษาและการพูดเป็นไปตามลำดับขั้น

กล่าวโดยสรุป พัฒนาการทางการพูด หมายถึง การเรียนรู้ที่จะเข้าใจคำพูดของ ผู้อื่น โดยสะสมความเข้าใจ คำศัพท์ก่อน ในช่วง 1 – 4 ปี เด็กจะมีอัตราการพัฒนาด้าน การเรียนรู้จดจำคำศัพท์ได้รวดเร็วมาก จะช่วยให้เด็ก สามารถสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อแสดง ความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็น และติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น

3.3 ความสำคัญของพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540:138) กล่าวถึงสติปัญญาทางด้านภาษาว่า ทักษะทางภาษานับเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญา ดังนั้นพัฒนาการทางด้าน การพูดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณ(2542:63-64) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญในการ ติดต่อสื่อสาร ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะ ทางด้านภาษาได้อย่างดี ซึ่งจุดประสงค์ของการฝึกพูด มีดังนี้

- 1.เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่อง เป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ
- 2.พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดังไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจใน การพูด
- 3.พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็กๆมักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมป่ล่าวทำ”ต้อง แก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ”
- 4.เพื่อใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสังคมกับเพื่อนๆและบุคคลอื่นๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่า คบ ย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้นการให้การศึกษาเด็กวัยนี้ ย่อมจะฝึกเด็กให้รู้จักคำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่า ขอโทษ ขอขอบคุณ ขอใจ โดยต้องเป็นแบบให้เด็ก และต้องใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ จะต้องให้รู้จักกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียน ย่อมจะต้องไม่ดังเหมือนเสียงที่ใช้ ในสนาม
- 5.เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น คือ ไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็น ของตนเองเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้
- 6.การฝึกเรียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็ก บางคนจะเล่าไม่ตรงจุด
- 7.เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรค การเรียนเรียงคำให้เป็นประโยค และคำบางคำมีความหมายได้หลายอย่าง

กล่าวโดยสรุป การพูดเป็นรากฐานของการพัฒนาทางภาษา ช่วยส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการในการสื่อ ความหมาย เพื่อใช้ในการติดต่อกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ภาษาพูดเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาอ่านและภาษาเขียน และเพื่อที่จะได้ ประโยชน์จากการเรียนวิชาอื่นๆ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์.2543:35) ภาษาและการพูดเป็นสิ่ง ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ตาม ทฤษฎีและแนวคิดของ การ์ดเนอร์ (Gardner) ในทฤษฎีพหุปัญญา

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูด

กาญจนา สุทธิธำกูร.(2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานักเรียนสามชั้นของ เด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียน ชาย อายุระหว่าง 3 - 4 ปี จำนวน 2 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ในกิจกรรมสร้างสรรค์ มีสมาธิ

สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์

สลิ วงศ์ลับ.(2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน เพื่อ ส่งเสริมทักษะการพูดของเด็ก ปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย- หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 4 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านทักษะการ พูดของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทาน มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านทักษะการพูดสูงขึ้น

สุวรรณา กิตติยา,ศิริพร ปาณาวงษ์.(2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัด ประสบการณ์การเล่นิทานที่มีผล ต่อความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของ เด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง

จำนวน 13 คน ผล การวิจัยพบว่า ผลจัดประสบการณ์การเล่นที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาด้าน การฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

เอกสารงานวิจัยต่างๆที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการทาง ภาษาที่ดีให้กับเด็ก ในการจัดกิจกรรม สื่อการสอนมีความสำคัญที่จะเป็นสื่อกลางใน การพัฒนาเด็กให้มีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยสูง ขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2561 เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ใช้เวลาวันละ 15 นาที ระหว่างเวลา 10.30 - 10.45 น. ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2562 ถึง 17 มกราคม 2562 โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนในห้องเรียนเป็นเวลา ครึ่งชั่วโมง
2. จัดเตรียมสถานที่ที่กำหนดทำการทดลอง สื่อ และอุปกรณ์ ให้เหมาะสมเพื่อสร้างบรรยากาศ
3. ดำเนินการทดลอง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพเล่าเรื่อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

เด็กนักเรียน ชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปี จำนวน 5 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1.เครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูด โดยใช้หนังสือภาพ
- 2.เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูด

1.การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของเด็กแต่ละคน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเด็ก ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระเลียมหวาน จำนวน 5 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2.สังเกตพฤติกรรมตามรายการเครื่องมือด้วยการประเมินให้คะแนนพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับ พฤติกรรมแสดงออกได้ด้วยตนเอง พฤติกรรมแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้ คำแนะนำ และพฤติกรรมไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้วทั้งนี้มีการให้ค่า คะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ 0 1 2 ตามลำดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้หนังสือภาพ มีขั้นตอนดังนี้

- 1.ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ
- 2.ศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับพัฒนาการและช่วงวัยของเด็กอายุ 3 - 4 ปี และนำไปปรับเข้ากับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้หนังสือภาพ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดให้กับเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน รู้โดยการใช้หนังสือภาพโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดให้กับ เด็กปฐมวัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ กาญจนา โภค

สวัสดี.(2550) วีรยา ทอง ไทร.(2556) สุวรรณ กิตติยา,ศิริพร ปาณาวงษ์.(2557) สลี วงศ์พล.(2555) กาญจนา สุทธิธำกู.(2546)

3.จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ โดยเลือกหนังสือภาพที่ เหมาะสมกับวัยและเหมาะสมกับ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยกำหนด จุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรม สื่อการสอนและการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ เป็นส่วนที่ระบุถึง กิจกรรมต่างๆที่จัดไว้ให้เด็ก ในแต่ละวัน

3.2 จุดประสงค์เป็นผลสัมฤทธิ์ที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมจน บรรลุเป้าหมาย

3.3 สื่อ/อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม คือ หนังสือภาพจำนวน 4 เรื่อง

1.เรื่อง รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับแม่

2.เรื่อง รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับพ่อ

3.เรื่อง หนูรู้นะ ไม่เล่นหอค

4.เรื่อง จะไปไหน หนูไปด้วย

3.4 การประเมินผล สังเกตพฤติกรรมการพูดของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งแบ่งลักษณะของ พฤติกรรมการพูดไว้ 3 ข้อ ดังนี้

4.นำแผนการจัดกิจกรรมโดยการใช้หนังสือภาพ (การเล่าเรื่องราวจากหนังสือภาพ) เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องราวจากหนังสือภาพ จำนวน 3 ท่าน ครูผู้สอน ระดับชั้นปฐมวัย 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นางทองปอน ขอนดู่ ครู ค.ศ.1 หัวหน้าสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์

4.2 นางสาวน้ำค้าง เดโชเม้ง ครู ค.ศ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขามะตูม

4.3 นางบุญคู่ มะลาศรีมูล ครู ค.ศ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมาลาศรี

5.ปรับปรุงแผนการสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เช่น เพิ่มเรื่องราวการ สนทนากับเด็ก

6.นำแผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องราวจากหนังสือภาพ ไปทำแผนการเรียนรู้ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่ม

ตัวอย่างในการทดลอง

ขั้นตอนการแบบสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูด

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดมีการดำเนินการดังนี้

1.ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะด้านการพูด พูลสุข ส่งเสริม(2551) สลี วงศ์พล.(2555) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบ บันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูด

2.สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการพูดของเด็กปฐมวัยต้นฉบับสำหรับครู/ผู้ วิจัย แบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรม

2. การบอกเล่าเรื่องราวของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

3.การพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2 หมายถึง เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง

1 หมายถึง เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

0 หมายถึง เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

ระดับเกณฑ์คะแนนของการประเมินคิดเป็นร้อยละ

ร้อยละ 72 ขึ้นไป มีพฤติกรรมพูดอยู่ในระดับ ดี

ร้อยละ 15 – 71 มีพฤติกรรมพูดอยู่ในระดับ ปานกลาง

ร้อยละ 0 – 35 มีพฤติกรรมพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

3. การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบประเมินแบบประเมินพฤติกรรมด้าน การพูดของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ของข้อรายการประเมินว่าสอดคล้องกับพฤติกรรมตาม

ค่านิยมเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

1. นางทองปอน ขอนตุ่ ครู ค.ศ.1 หัวหน้าสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระสวัสดิ์
2. นางสาวน้ำค้าง เดโชเม้ง ครู ค.ศ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขามะตูม
3. นางบุญคู่ มะลาศรีมูล ครู ค.ศ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมาลาศรี

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องตามค่านิยม

0 หมายถึง ไม่แน่ว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องตามค่านิยมหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องตามค่านิยม

แล้วนำรายการประเมินมาหาค่าดัชนี หาค่าอำนาจจำแนก หาค่าความน่าเชื่อถือของแบบประเมิน ให้มีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับค่านิยมเชิงปฏิบัติ การแล้ว ผู้วิจัยจึงสามารถนำแบบประเมินประเมินพฤติกรรมด้านการพูดสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

แผนการดำเนินงานโครงการ

สัปดาห์ที่	วัน	เนื้อหา	หนังสือภาพ
1	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี	การพูดแสดงความคิดเห็น การบอกเล่าเรื่องราว การพูดสื่อความหมาย	หนังสือภาพ เรื่อง“รู้ไหม หนูชอบทำ อะไรกับพ่อ” เรื่อง“รู้ไหม หนูชอบทำ อะไรกับแม่”
2	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี	การพูดแสดงความคิดเห็น การบอกเล่าเรื่องราว การพูดสื่อความหมาย	หนังสือภาพ เรื่อง“หนูรู้นะ ไม่เล่น หรอก” เรื่อง“จะไปไหน หนูไป ด้วย”

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เด็กปฐมวัยมีทักษะการพูดดีขึ้น
- เด็กสามารถนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์จากแบบสังเกตก่อนและหลังทำกิจกรรม และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างการทำกิจกรรม เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง (สัปดาห์ที่ 1)

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรมที่สังเกต									คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
		การพูดแสดงความคิดเห็น			การบอกเล่าเรื่องราว			การพูดสื่อความหมาย					
		2	1	0	2	1	0	2	1	0			
1	ด.ช.วรปรัชญ์ ธรรมสมบัติ			/		/			/		2	0.33	33.33
2	ด.ญ.พัฒน์วดี สุวรรณรัตน์			/		/			/		2	0.33	33.33
3	ด.ญ.อภิญญา คำศรี			/		/				/	1	0.16	16.67
4	ด.ญ.มาริษา โยธา			/		/				/	1	0.16	16.67
5	ด.ช.ภวินท์ สิทธิไกร			/		/			/		2	0.33	33.33

เกณฑ์การประเมิน

2 หมายถึง เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง

1 หมายถึง เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

0 หมายถึง เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

ระดับเกณฑ์คะแนนของการประเมินคิดเป็นร้อยละ

ร้อยละ 72 ขึ้นไป มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ดี

ร้อยละ 15 – 71 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ปานกลาง

ร้อยละ 0 – 35 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของเด็กปฐมวัย
ระหว่างการทำกิจกรรม เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง (สัปดาห์ที่ 2)

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรมที่สังเกต									คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
		การพูดแสดงความคิดเห็น			การบอกเล่าเรื่องราว			การพูดสื่อความหมาย					
		2	1	0	2	1	0	2	1	0			
1	ด.ช.วรปรัชญ์ ธรรมสมบัติ		/		/			/			5	0.83	83.33
2	ด.ญ.พัฒน์วดี สุวรรณรัตน์		/		/			/			5	0.83	83.33
3	ด.ญ.อภิญญา คำศรี		/		/				/		4	0.66	66.67
4	ด.ญ.มาริษา โยธา		/		/				/		3	0.50	50
5	ด.ช.ภวินท์ สิทธิไกร		/			/		/			5	0.83	83.33

เกณฑ์การประเมิน

- 2 หมายถึง เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง
- 1 หมายถึง เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ
- 0 หมายถึง เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

ระดับเกณฑ์คะแนนของการประเมินคิดเป็นร้อยละ

- ร้อยละ 72 ขึ้นไป มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ดี
- ร้อยละ 15 – 71 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ร้อยละ 0 – 35 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

จากผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทำกิจกรรมพบว่า

พฤติกรรมการพูดของ เด็กชายภวินท์ สิทธิไกร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.33 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 33.33

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง คือ เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

พฤติกรรมการพูดของ เด็กชายวรปรัชญ์ ธรรมสมบัติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.33 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 33.33

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง คือ เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงพัฒน์วดี สุวรรณรัตน์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.33 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 33.33

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง คือ เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงอภิญญา คำศรี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.16 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 16.67

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง คือ เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงมาริษา โยธา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.16 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 16.67

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง คือ เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

จากการสังเกตพฤติกรรมการพูดของกลุ่มตัวอย่าง หลังทำกิจกรรมพบว่า

พฤติกรรมการพูดของ เด็กชายภวินท์ สิทธิไกร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.83 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 83.33

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ดี คือ เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง

พฤติกรรมการพูดของ เด็กชายวรปรัชญ์ ธรรมสมบัติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.83 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 83.33

มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ดี คือ เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงพัฒนวิ สุวรรณรัตน์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.83 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 83.33 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ดี คือ เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงอภิญญา คำศรี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.66 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 66.67 มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

พฤติกรรมการพูดของ เด็กหญิงมาริษา โยธา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.66 คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 50 มีพฤติกรรม การพูดอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

จะเห็นว่า ทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น จึงส่งผลให้พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดเห็นการพูด เป็นเรื่องราวและการพูดสื่อความหมายสูงกว่าก่อนการทดลอง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการ พูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและ หลังได้รับกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ ซึ่งสามารถ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ เด็กปฐมวัยหลังได้รับกิจกรรมเล่า เรื่องจากหนังสือภาพ มี พฤติกรรมการพูดโดยรวมสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัด กิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพมีทักษะการพูดดีขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า กิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการ สนทนาเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือภาพ เรื่องราวเกี่ยวกับเด็กและมีการ สอดแทรกคำถาม จากครู เพื่อให้เด็กได้คิดและตอบคำถามตามความรู้สึกรของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ดร. วรนาท รักสกุลไทย (2554:32) ให้มุมมองการพัฒนาภาษาไว้ว่า ภาษาคือเครื่องมือ ในการสื่อสารถ่ายทอดความคิด วิธีเริ่มต้น การสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลต้องเริ่ม จากหนังสือนิทานภาพสำหรับเด็ก เด็กอนุบาลในช่วงสองขวบครึ่งถึงห้าขวบ เป็นช่วงที่มี พัฒนาการทางภาษามาก การพัฒนาทักษะภาษาทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ต้องพัฒนาไป พร้อมกันแต่สิ่งที่ต้อง ให้ความสำคัญในช่วงสามปีแรกก็คือ ทักษะการฟังและการพูด คน ที่จะอ่าน เขียนได้ดี ต้องฟังและพูดได้ก่อน การเล่าเรื่องจากหนังสือภาพให้เด็กฟังไม่ เพียงกระตุ้นจินตนาการของเด็กให้เกิดการสร้างภาพขึ้น หากยังเสริมสร้าง ทักษะการฟัง ให้กับเขาด้วย การที่เด็กได้ฟังบ่อยครั้งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้คำมากขึ้น เกิดการสะสม เป็นคลังคำ ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นต่อไป เมื่อพิจารณา พฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

การพูดแสดงความคิดเห็น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจาก หนังสือภาพ มีพฤติกรรมการพูด แสดงความคิดเห็นที่สูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ก่อนจัด กิจกรรม เด็กส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการพูดที่ไม่กล้าแสดงออก หรือไม่มีโอกาสได้แสดง ความคิดเห็น ไม่ค่อยกล้าพูด แต่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลอง นำหนังสือที่มีภาพเป็นเรื่อง รวาทที่ ใกล้ตัวเด็ก พบว่า เด็กให้ความสนใจและและมีความกล้าแสดงพฤติกรรมในเรื่อง รวาทที่ตนเองสนใจ ครูจึงเปิดโอกาสให้ เด็กได้แสดงความคิดเห็นเรื่องราวในหนังสือที่ครู นำมาเป็นสื่อจัดกิจกรรม จึงส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมเด็กมี พฤติกรรมการพูดแสดง ความคิดเห็นที่สูงขึ้น

การพูดบอกเล่าเรื่องราว เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือ ภาพ มีพฤติกรรมการพูดบอก เล่าเรื่องราวที่สูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ก่อนจัดกิจกรรม เด็กส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการพูดที่ไม่กล้าแสดงออก หรือ แสดงออกน้อยมาก ไม่ สามารถลำดับเหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลอง นำหนังสือที่มี ภาพเป็น เรื่องราวที่ใกล้ตัวเด็ก พบว่า เด็กให้ความสนใจและและมีความกล้าแสดง พฤติกรรมในเรื่องราวที่ตนเองสนใจ ประกอบ กับครูใช้คำถามถึงเรื่องราวเกี่ยวกับตัว เด็กและเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกมาพูดหรือเล่าเรื่องราวด้วยตนเอง จึงส่งผลให้ หลังการ จัดกิจกรรมเด็กมีพฤติกรรมการพูดแสดงความคิดเห็นที่สูงขึ้น

การพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจาก หนังสือภาพ มีพฤติกรรม การพูดสื่อความหมายที่สูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ก่อนจัด กิจกรรม เด็กส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าพูด กลัวตอบผิด เมื่อครู ถามจะได้แต่เพียงพยักหน้า แต่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลอง นำหนังสือที่มีภาพเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวเด็ก พบว่า เด็ก ให้ความสนใจและและมีความกล้าแสดงพฤติกรรมในเรื่องราวที่ตนเองสนใจ ประกอบ กับครูใช้คำถามถึงเรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็กและเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกมาพูดหรือเล่า เรื่องราวด้วยตนเอง จึงส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมเด็กมีพฤติกรรม การพูดแสดงความคิดเห็นที่สูงขึ้น

ดังนั้นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ จึงมีพฤติกรรม การพูดที่สูงขึ้น เพราะกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือ ปฏิบัติจริง โดยเด็กมีโอกาสดำเนินการเล่าเรื่องราวของตนเอง มีโอกาสดำเนินการแสดงความคิด เห็นในสิ่งที่ตนเองสนใจ กิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการพูด ทั้งการพูดแสดงความคิดเห็น การพูดเป็นเรื่องราว และ การพูดสื่อความหมาย โดยครูเลือก หนังสือที่มีเนื้อหาใกล้ตัวเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิด ความสนใจและอยากพูดแสดงความคิดเห็น พูดสื่อสารความหมาย เกี่ยวกับเรื่องราว ของตนเองให้กับผู้อื่นฟัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การวิจัยครั้งนี้เปิดโอกาสให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการพูดบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง ซึ่งช่วยฝึกให้เด็กมีความกล้าแสดงออกในการพูด การแสดงความคิดเห็น มี ความมั่นใจในตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนขณะทำกิจกรรม ซึ่งในระหว่างทำกิจกรรม ครูควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ในกิจกรรมเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ เมื่อเด็กมีพฤติกรรมในการพูดเล่าเรื่องราว ของตนเองหรือแสดงความคิดเห็นที่ดี เพื่อนและครูควรให้การสนับสนุนชื่นชมเด็ก เช่น การปรบมือ

2. ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ เช่น การแสดง บทบาทสมมติในการเปิดหนังสือพร้อมเล่าเรื่องราวไปพร้อมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทักษะการฟังและการพูดไปพร้อมๆกัน โดยใช้หนังสือภาพหรือ หนังสือนิทานที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจมาเป็นตัวสร้างความสนใจให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก

2. ในการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ ควรมีสื่อ/อุปกรณ์ของจริงให้ เด็กเรียนรู้ไปพร้อมกับภาพในหนังสือ เพื่อช่วยให้เด็กมีความสนใจในกิจกรรมมากขึ้น

3. ในการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ ควรมีสื่อประกอบการเล่าเรื่อง เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้ว เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสนใจและร่วมทำกิจกรรมมากขึ้น

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง

- ปัทมรา โคตขุน.(2555).การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย.เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/prapasara/f6>.
- จรินทร์ จันทอคมสุข.(2556).รายงานวิจัยในชั้นเรียน การแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ไม่กล้าออกมาพูดหน้าชั้นเรียน อนุบาล 3/8.เข้าถึงได้ จาก:www.kasintorn.ac.th/research.
- สลิ วงศ์พล.(2555).วิจัยการส่งเสริมทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้ หนังสือนิทาน.เข้าถึงได้ จาก:www.sl.th>temp_emp_research.
- อภิญา ทหารวานิช.(2553).วิจัยในชั้นเรียน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกล้า แสดงออก.เข้าถึงได้ จาก:www.sl.ac.th/html/temp_emp_research/549.doc.
- กรมวิชาการ.(2540).คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช2540(อายุ 3-5 ปี).กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณภัทรสร จรเจริญ.(2551).ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษา ปฐมวัย).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐวดี ศิลากรณ.(2556).ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมเล่านิทานประกอบหุ่น. กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ดวงเดือน ศาสตรภัทร.(2535).การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการ เด็ก.กรุงเทพฯ:ภาควิชาจิตวิทยา.คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กิงกาญจน์ อังสิทธิ์.(2555). การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ตามแนวสมดุภาษาเรื่องพยัญชนะไทย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล สันป่ายาง หลวง จังหวัดลาพูน. ลำปาง :โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหลวง.
- อทิตา เกตุสาราญ. (2554). ผลการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย.วิทยานิพนธ์การศึกษามหา บัณฑิต.นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภาคผนวก

แผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องด้วยหนังสือภาพ
สาระการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
สัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 7 – 8 มกราคม พ.ศ.2562

กิจกรรม : เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

1. ครูและเด็กทักทายกันด้วยเพลง สวัสดี
“สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน เธอและฉันพบกันสวัสดี”
2. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังจะเรียน โดยครูตั้งคำถามปลายเปิดให้เด็กตอบคำถามตามความคิดเห็น

ของเด็ก

ขั้นตอนกิจกรรม

1. เด็กและครูสร้างและทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูแนะนำหนังสือภาพที่จะนำมาทำกิจกรรม โดยครูอ่านเรื่องราวในหนังสือภาพ ให้เด็กฟังทีละหน้าและให้เด็กอ่านตาม
3. เมื่อครูอ่านเรื่องราวจากหนังสือภาพจบ ครูใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กว่า เด็กๆ ชอบทำอะไรกับคุณพ่อบ้าง?
ครูให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนและครูฟังทีละคน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาในหนังสือภาพว่า เด็กชอบทำอะไร ที่ไหนกับคุณพ่อ บ้าง และครูยังตั้งคำถามชักชวนให้เด็กๆ บอกเล่าเรื่องราวที่ทำกับคุณพ่อในวันถัดไป

สื่อ/อุปกรณ์

หนังสือภาพจำนวน 2 เรื่อง

1. เรื่อง "รู้ไหม หนูชอบทำอะไรกับคุณพ่อ"
2. เพลง “สวัสดี”

การประเมิน

สังเกตพฤติกรรมการพูดขณะปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องด้วยหนังสือภาพ
สาระการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
สัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 9 – 10 มกราคม พ.ศ.2562

กิจกรรม : เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

จุดประสงค์

- 1.เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้
- 2.เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

- 1.ครูและเด็กทักทายกันด้วยเพลง “สวัสดี” “สวัสดี วันนี้พบกัน สุขใจพลัน ฉันได้พบเธอ โอ้ ลันลา ลาลา (ซ้ำ) ”
- 2.พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังจะเรียน โดยครูตั้งคำถามปลายเปิดให้เด็ก ตอบคำถามตามความคิดเห็น

ของเด็ก

ขั้นดำเนินกิจกรรม

- 1.เด็กและครูสร้างและทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม
- 2.ครูแนะนำหนังสือภาพที่จะนำมาทำกิจกรรม โดยครูอ่านเรื่องราวในหนังสือภาพ ให้เด็กฟังทีละหน้าและให้เด็กอ่านตาม

3.เมื่อครูอ่านเรื่องราวจากหนังสือภาพจบ ครูใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กว่า เด็กๆ ชอบทำอะไรกับคุณแม่บ้าง?

ครูให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง ทีละคน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาในหนังสือภาพว่า เด็กชอบทำอะไร ที่ไหนกับคุณแม่ บ้าง และครูยังตั้งคำถามซักชวนให้เด็กๆบอกเล่าเรื่องราวที่ทำกับคุณแม่ในวันถัดไป

สื่อ/อุปกรณ์

หนังสือภาพจำนวน 2 เรื่อง

1. เรื่อง "รู้ไหมหนูชอบทำอะไรกับคุณแม่"
2. เพลง “สวัสดี”

การประเมิน

สังเกตพฤติกรรมการพูดขณะปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องด้วยหนังสือภาพ
สาระการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
สัปดาห์ที่ 2 ระหว่างวันที่ 14 – 15 มกราคม พ.ศ.2562

กิจกรรม : เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้ ขึ้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

1. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “สวัสดีคุณครูที่รัก”

“สวัสดีคุณครูที่รัก หนูจักตั้งใจอ่านเขียน ยามเช้าเรามาโรงเรียน(ซ้ำ) หนูจะพากเพียรขยันเรียนเอย”

2. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังจะเรียน โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นตามความคิดและ

ความรู้สึกของเด็ก

ขั้นตอนกิจกรรม

1. เด็กและครูสร้างและทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม

2. ครูแนะนำหนังสือภาพที่จะนำมาทำกิจกรรม โดยครูอ่านเรื่องราวในหนังสือภาพ ให้เด็กฟังทีละหน้า 1 รอบ และให้เด็กอ่านตาม 1 รอบ

3. เมื่อครูอ่านเรื่องราวจากหนังสือภาพจบ ครูถามเด็กว่ารูปภาพในหนังสือในแต่ละ หน้าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้าง โดยครูเปิดหนังสือทีละหน้าเพื่อให้เด็กเล่า และครู เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กว่า เด็กๆชอบไป ที่ไหนกับคุณพ่อ คุณแม่บ้าง ครูให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง ทีละคน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาในหนังสือภาพว่า ภาพในหนังสือมีเรื่องราวเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เด็กชอบทำอะไร ที่ไหนกับคุณพ่อ คุณแม่บ้าง และครูยังตั้งคำถาม ชักชวนให้เด็กๆบอกเล่าเรื่องราวที่เด็กชอบทำอะไร ที่ไหนกับคุณพ่อ คุณแม่บ้างในวัน ถัดไป

สื่อ/อุปกรณ์

หนังสือภาพจำนวน 2 เรื่อง

1. เรื่อง “จะไปไหน หนูไปด้วย”
2. เพลง “สวัสดีคุณครูที่รัก”

การประเมิน

สังเกตพฤติกรรมการพูดขณะปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องด้วยหนังสือภาพ
สาระการเรียนรู้ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
สัปดาห์ที่ 2 ระหว่างวันที่ 16 – 17 มกราคม พ.ศ.2562

กิจกรรม : เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

จุดประสงค์

- 1.เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้
- 2.เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

- 1.ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “เรามาอยู่ศูนย์”

“เรามาอยู่ศูนย์ เราเขียนเราอ่าน ครูเล่านิทานสนุกสนาน เราเรียน เราเล่นเราเป็นสุขใจ ร่าเริงแจ่มใส เมื่อมาอยู่ศูนย์”

- 2.พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังจะเรียน โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นตามความคิดและความรู้สึกของเด็ก

ขั้นตอนกิจกรรม

- 1.เด็กและครูสร้างและทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- 2.ครูแนะนำหนังสือภาพที่จะนำมาทำกิจกรรม โดยครูอ่านเรื่องราวในหนังสือภาพ ให้เด็กฟังทีละหน้า 1 รอบ และให้เด็กอ่านตาม 1 รอบ

- 3.เมื่อครูอ่านเรื่องราวจากหนังสือภาพจบ ครูถามเด็กว่ารูปภาพในหนังสือในแต่ละ หน้าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้าง โดยครูเปิดหนังสือทีละหน้าเพื่อให้เด็กเล่า และครู เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กว่า เด็กเคยเห็น สิ่งของอันตรายที่มีอยู่ในหนังสือที่ไหนบ้าง ครูให้เด็กออกมาเล่าตามความคิดของเด็ก แต่ละคน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาในหนังสือภาพว่า สิ่งของที่เป็นอันตรายที่เด็กไม่ควร เล่นมีอะไรบ้าง และครูยังตั้งคำถามชักชวนให้เด็กๆสำรวจสิ่งของที่เป็นอันตรายที่มีอยู่ ในบ้านของเด็ก แล้วนำกลับมาเล่าให้เพื่อนและครูฟังในวัน

ถัดไป

สื่อ/อุปกรณ์

หนังสือภาพจำนวน 2 เรื่อง

1. เรื่อง “หนูรู้นะ ไม่เล่นหอคอย”
2. เพลง “มาอยู่ศูนย์”

การประเมิน

สังเกตพฤติกรรมการพูดขณะปฏิบัติกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการทำกิจกรรม เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรมที่สังเกต									คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
		การพูดแสดงความคิดเห็น			การบอกเล่าเรื่องราว			การพูดสื่อความหมาย					
		2	1	0	2	1	0	2	1	0			
1	ด.ช.วรปรัชญ์ ธรรมสมบัติ												
2	ด.ญ.พัฒน์วดี สุวรรณรัตน์												
3	ด.ญ.อภิญญา คำศรี												
4	ด.ญ.มาริษา โยธา												
5	ด.ช.ภวินท์ สิทธิไกร												

เกณฑ์การประเมิน

- 2 หมายถึง เด็กแสดงออกได้ด้วยตนเอง
- 1 หมายถึง เด็กแสดงออกได้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ
- 0 หมายถึง เด็กไม่แสดงออกเลยถึงแม้ครูจะให้คำแนะนำแล้ว

รูปภาพการจัดกิจกรรม เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ

